

Producció sostenible de tomàquet, carxofa i préssec. SUSTAINFOOD

Resum

La producció hortícola ocupa a Catalunya 9.505 hectàrees (amb una producció de 226.187 tones de producte) i la fructícola, sense els cítrics, 97.395 ha (amb una producció de 749.896 tones de producte), que representa el 1.1% i el 11.4% de la superfície agrària útil (Idescat, 2020). Concretament, el cultiu de tomàquet ocupa 1.029 ha. En hivernacle ocupa 158 ha i a l'aire lliure 827 ha en regadiu i 44 ha en secà. D'altra banda, la carxofa ocupa 892 ha i el préssec 10.541 ha (Estadístiques agràries MAPAMA 2020).

La major part de la producció hortofructícola s'està duent a terme en zones vulnerables on els continguts de nitrats en les capes freàtiques són molt alts. Els cultius són majoritàriament en regadiu i, per tant, les necessitats d'aigua i fertilitzants són molt altes. En un escenari futur de menor disponibilitat d'aigua i una major conscienciació de la societat dels problemes derivats de l'elevat ús de fertilitzants minerals i fitosanitaris es fa necessari implementar una Producció Agrícola Sostenible (PAS). En aquest sentit hi ha varies entitats, com és el cas del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya, que estan treballant per implementar *La Producció agrària sostenible (PAS)*, un sistema que permetrà fer un ús racional dels recursos, millorar l'estat dels d'aquests i vetllar per les persones.

La organització d'aquest nou sistema de producció inclou la valoració de diverses activitats que poden tenir efecte sobre la petjada de carboni, la petjada hídrica, la conservació del sòl i la biodiversitat. Per tal d'avaluar cadascun d'aquests impactes en una explotació s'hauran de tenir en compte molts aspectes, i estaran tots detallats en la futura normativa.

Actualment, l'avaluació de la sostenibilitat a nivell d'explotacions agrícoles a Catalunya no està molt implementada. Aquest projecte servirà com a prova pilot per posar a punt el sistema de certificació que s'ha posat en marxa des del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural: la Producció Agrària Sostenible (PAS) a nivell d'explotacions hortofructícoles.

Determinar la sostenibilitat de les explotacions i millorar-la mitjançant pràctiques culturals, permetrà al productor valoritzar la seva producció i al consumidor final disposar de la informació que l'ajudi a l'hora d'escollir que comprar. Amb aquesta millora en els processos i els serveis, s'ha de resoldre en part la demanda creixent d'una bona part de la societat en termes de coneixement de la sostenibilitat del que consumeixen.

Objectius

L'objectiu principal d'aquest projecte és el de determinar el grau de sostenibilitat d'explotacions productores de carxofa, tomàquet i préssec i establir línies de millora de les pràctiques culturals, per tal de reduir els impactes ambientals.

Els objectius específics són:

- 1) Conèixer quines són les dades recopilades per les explotacions.
- 2) Adaptació dels quaderns de camp a les necessitats del PAS.
- 3) Proposar i implementar millores.
- 4) Avaluar aquestes millores

Descripció de les actuacions previstes en el projecte

Per tal d'aconseguir els objectius establerts de manera eficaç, les activitats que es duran a terme són:

- **ACTIVITAT 1. Posta en comú dels softwares i quaderns de camp que utilitzen en aquest moment les diferents explotacions**
- **ACTIVITAT 2. Actualitzar els procediments de presa de dades i adaptar-los al futur Pla de Producció Agrícola Sostenible de Catalunya.** Aquesta activitat ens permetrà actualitzar els programaris perquè s'inclougui la informació necessària per a calcular els índexs requerits per la certificació.

- ACTIVITAT 3. **Recopilar les dades disponibles i realitzar els càlculs dels índexs inicials per a disposar d'una línia de base dels diferents indicadors**
- ACTIVITAT 4. **Proposar i implementar millores per a disminuir (o augmentar) els diferents indicadors**
- ACTIVITAT 5. **Avaluació de la sostenibilitat de la producció agrària de les mesures implementades.** Avaluar la implantació de la certificació en les explotacions que s'han implementat en l'activitat anterior
- ACTIVITAT 6. **Transferència dels resultats.** Informar al sector (agricultors) de les actuacions que s'han portat a terme i resultats obtinguts en el marc del projecte.

Resultats esperats i recomanacions pràctiques

1. Coneixement del grau d'utilització dels Quaderns de Camp.
2. Integració dels nous paràmetres en els diferents programaris
3. Coneixement de la situació de partida de les explotacions que servirà com a línia de base amb la que es compararan els resultats obtinguts de la implementació de les millores proposades.
4. Document d'avaluació de les accions proposades amb l'aptitud o no per obtenir la certificació
5. Guia elaborada sobre la Producció Agrària Sostenible en el cultiu de tomàquet, carxofa i préssec.

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: AGRÍCOLA MARESME SXXI SAT

Coordinador del Grup Operatiu

ENTITAT: IRTA

Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)

ENTITAT: EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA ALDEAGRO SL

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

☒	Sistema de producció agrària
☒	Pràctica agrària
☐	Equipament i maquinària agrària
☐	Ramaderia i benestar animal
☒	Producció vegetal i horticultura
☐	Paisatge / Gestió del territori
☒	Control de plagues i malalties
☒	Fertilització i gestió dels nutrients
☒	Gestió del sòl
☐	Recursos genètics
☐	Silvicultura
☒	Gestió de l'aigua
☒	Clima i canvi climàtic
☒	Gestió energètica
☒	Gestió de residus i subproductes
☒	Gestió de la biodiversitat i del medi natural
☐	Qualitat alimentària / processament i nutrició
☐	Cadena de subministrament, màrqueting i consum
☐	Competitivitat i diversificació agrària i forestal
☐	General

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVÍNCIA/ES	COMARCA/QUES
Tota Catalunya	

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

A mesura que es vagi desenvolupant el projecte, es duran a terme varies activitats per donar a conèixer els resultats obtinguts. En aquest sentit, es plantegen les accions següents:

1. Difusió dels resultats a la Jornada Fructícola de l'IRTA 2023. Presentació de les principals conclusions que se'n derivin.
2. Difusió dels resultats a la Jornada a camp. Presentació de les principals conclusions que se'n derivin, en les diferents jornades que el sector industrial organitzi entre el 2023 i el 2024.
3. Redacció d'un article de divulgació. Amb els resultats obtinguts es publicarà un article de divulgació a revistes d'àmbit nacional per poder fer arribar aquests resultats a altres empreses ubicades a altres zones del territori.
4. Difusió digital a webs i xarxes socials dels socis del projecte

Pàgina web del projecte

--

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici: Juliol 2021	Pressupost total: 195.379,20 €
	Finançament DACC: 90.353,66 €
Estat actual: En execució	Finançament UE: 68.161,54 €
	Finançament propi: 36.864,00 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2022.

Ordre ARP/113/2021, de 20 de maig, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ACC/1660/2021, de 27 de maig, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

